

HAVFORSKNINGSINSTITUTTET
INSTITUTE OF MARINE RESEARCH

Sykdommer hos villfanget leppefisk

Lisbeth Sælemyr Harkestad, Egil Karlsbakk og Stein Mortensen

HAVFORSKNINGSINSTITUTTET
INSTITUTE OF MARINE RESEARCH

Historikk – hva vet vi?

Parasittsykdommer

Bakterielle sykdommer

Er leppefisk-agens en trussel mot laksen?

Hvilke agens tar livet av leppefisken?

Litt historikk

Studier av vibriose hos grønngylt

Konklusjoner – FoU-behov

Parasitter (Norge)

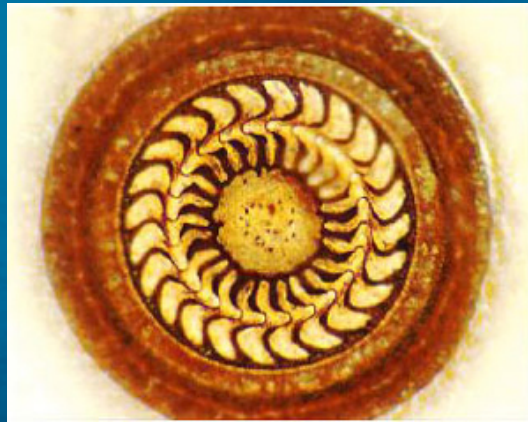
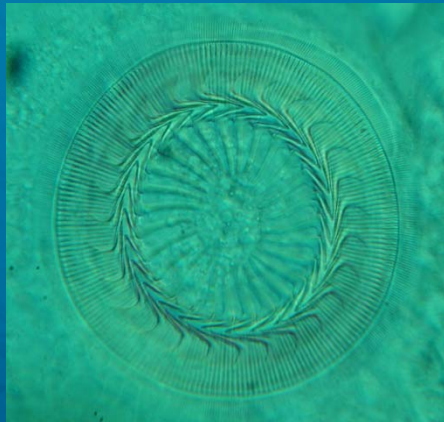
Vert	N undersøkt	N arter parasitter	Referanse
Bergnebb	58	18	Karlsbakk m fl 1996
	168	16	Solberg 1999
		24	Totalt
Grønngylt	30+	17	Karlsbakk upubl.
	?	9	Nilsen m fl 1993
		17	Totalt
Berggylt	104	27	Askeland 2002
	32	24	Karlsbakk upubl.
		29	Totalt

Parasitter som kan smitte laks? direkte overførbare....

- *Ichthyobodo* sp. NB?
- *Trichodina* spp. NB?

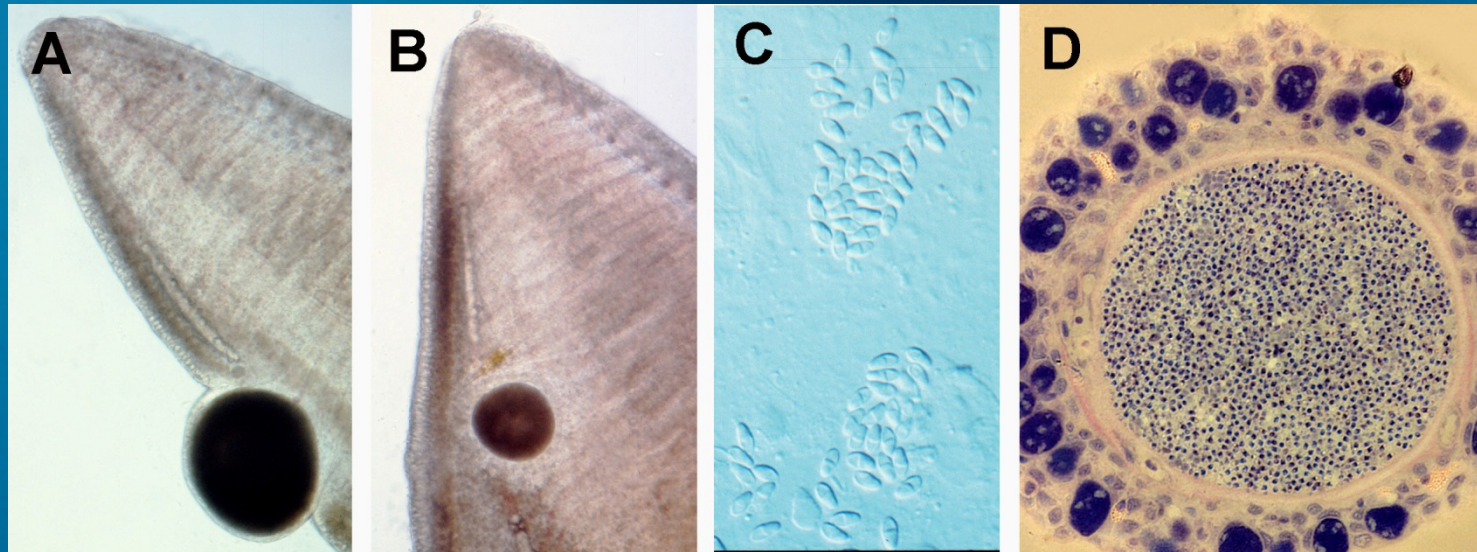

- (*Udonella caligorum*) på lus
- (*Caligus elongatus*) svært uvanlig på leppefisk

Mikrosporidier: *Loma* sp.

xenoma i gjellene

Loma salmonae laksefisk - ikke i Norge - Patogen

Loma branchialis torskefisk - vanlig - Patogen

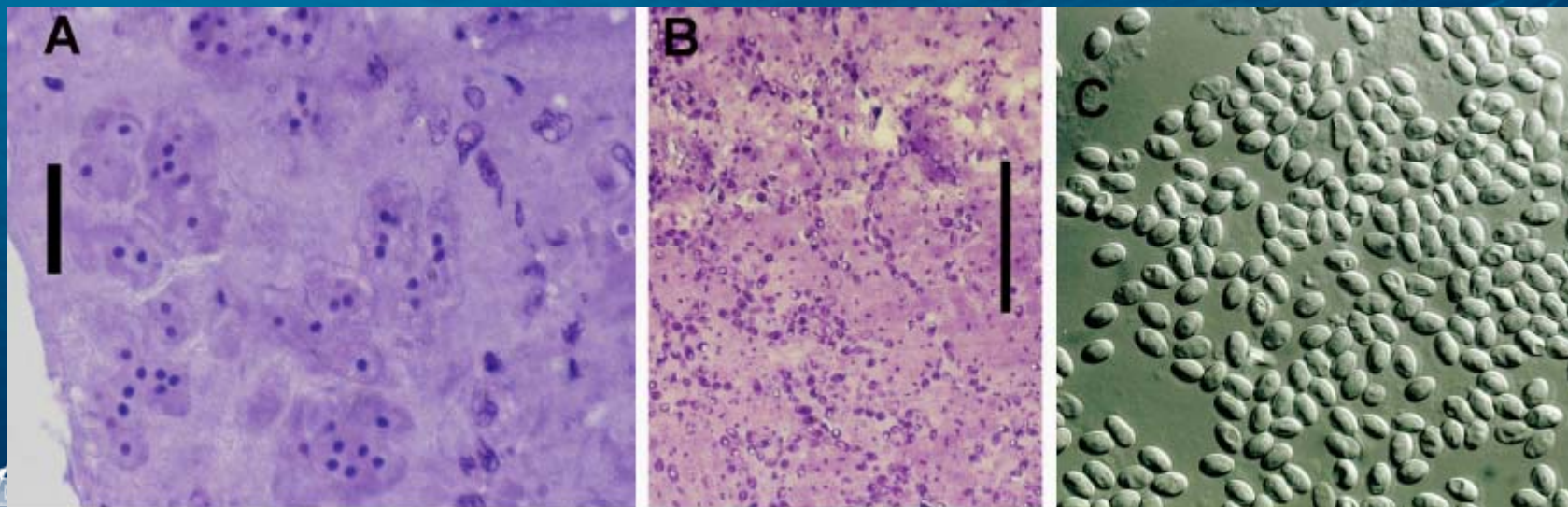
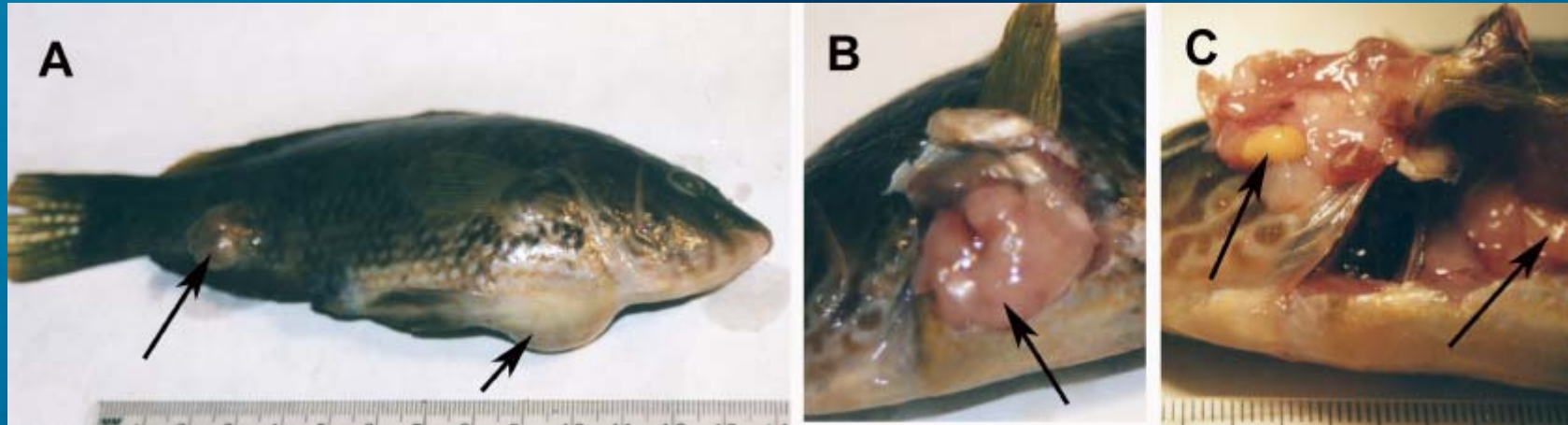
Loma sp. berggylt - egen art - Berggylt- patogen i oppdrett?

Mikrosporidier:

Ichthyosporidium giganteum (Grønngylt)

Bakterieinfeksjoner

Hovedsakelig data fra bergnebb og grønngylt

Aeromonas salmonicida, subsp. *achromogenes* (atypisk furunkulose)

Vibrio splendidus og *Vibrio tapetis*

Bergh og Samuelsen 2007

Jensen m fl 2003

Samuelsen m fl 2000 og 2003

Er disse stammene artsspesifikke?

Er leppefisk-agens en trussel mot laksen?

Nei – etter all sannsynlighet ikke . . .

men leppefisken dør i merdene . . .

og da får vi et etisk dilemma . . .

La oss se på *Vibrio tapetis*

Vibrio tapetis CECT4600

2

3

4

CONTRÔLÉ PAR

SACS A DECHETS
SOLIDITE VERIFIEE
OPACITE SUP. MIN. 70%
NF H 34-004
LIEN COLLISSANT

NETS
RIFIEE
EURE A 70%
004
SANT
TION
CATEUR

50

64

57

51

65

58

52

59

66

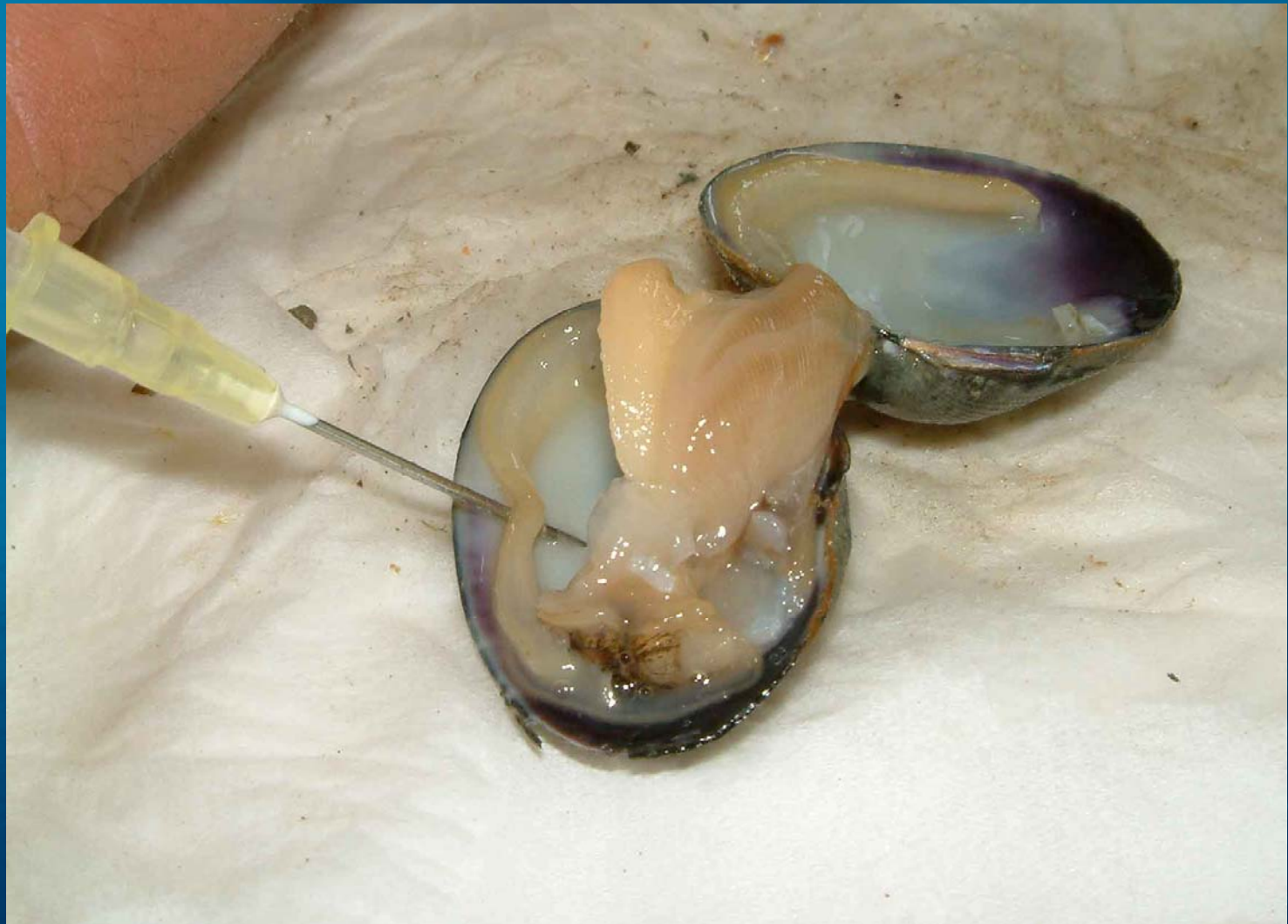
53

60

Vibrio tapetis NRP45

Tilbake til leppefisken og studier av vibriose hos grønngylt

Vibrio tapetis LP2

Vibrio splendidus (LP1 + . . .)

Problemer med bruk av villfanget fisk i
tidligere forsøk

Vibrio tapetis – isolatene

CECT4600 – typestamme fra teppeskjell

NRP 45 – fra teppeskjell utsatt i Norge

LP2 – fra grønngylt

Smittemodell (vanskelig uten standardisert fisk)

Vi velger å ”booste” nyinnfangstet fisk

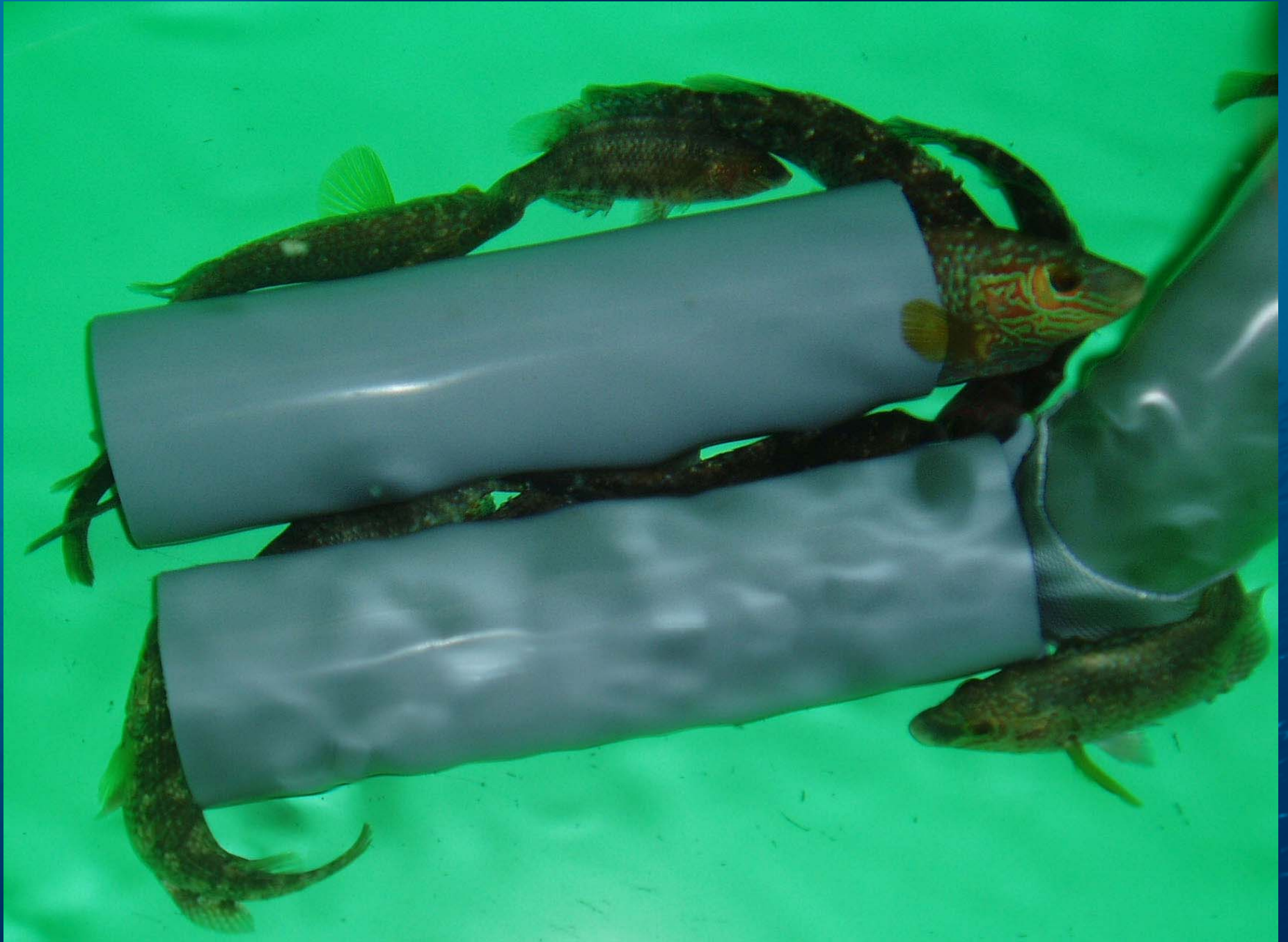
Bad – stikksmitte med LP2

Temperaturavhengig forløp etter smitte med LP2

Smitte med tre stammer ved 12 og 15 grader

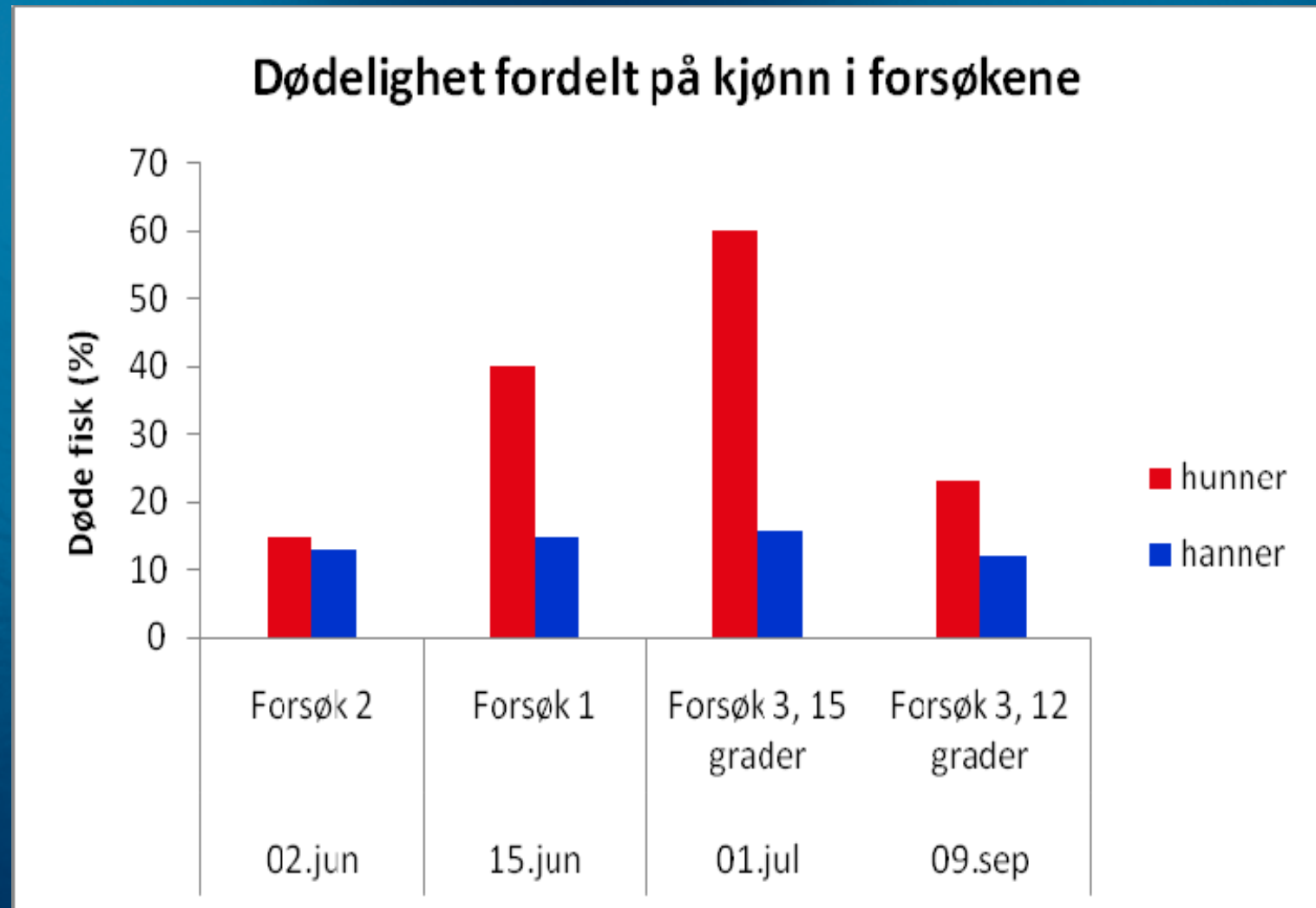

Sesong- og kjønnsavhengig dødelighet?

Stammene er sannsynligvis artsspesifikke

LP2 er patogen for grønngylt

V. splendidus er patogen

Det er kanskje en sesongfaktor (gytetid?)

Hva finner vi hos fisk som står i merdene?

Uttak, Furneset i August 2009

Vibrio fra villfanget fisk, smitteforsøk og i merd

Fisk	Bakteriestammer	
Smitteforsøk med villfanget grønngylt		
	<i>Vibrio splendidus</i>	LP1 + andre?
	<i>Vibrio tapetis</i>	LP2
	<i>Vibrio ichthyenteri</i> -liknende	
Kontrollfisk – villfanget grønngylt		
	<i>Vibrio splendidus</i>	
	<i>Vibrio tapetis</i> (?)	
Grønngylt fra merd 2009	<i>Vibrio splendidus</i>	Vanligst (7 av 16 fisk)
	<i>Vibrio tapetis</i>	LP2
	<i>Allivibrio (wodanis?)</i>	
	<i>Vibrio cyclitrophicus</i>	
	<i>Vibrio sp. (pectenicida?)</i>	
	<i>Pseudoalteromonas sp.</i>	
Berggylt fra merd 2009	<i>Vibrio cyclitrophicus</i>	

Konklusjoner

**Behov for studier av grupper av fisk for å identifisere
problembakterier**

**Sammenlikning av felldata og data fra
oppdrettssituasjoner**

**Bakterier kan maskere hverandre – innsending av
materiale kan gi et feilaktig bilde.**

Smittestudier er viktig – eksperimentelt

Beskrevne agens ser ut til å være artsspesifikke

Vi vet nesten ingen ting om berggylt

Denne arten vil få sine spesifikke problemer

– vi må samordne diagnostikk, innsamling av agens og eksperimentelle studier

